

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Ο στρατιωτικός ηγέτης
της Ελληνικής Επανάστασης

Ιάκωβος Δ. Μιχαηλίδης

ΜΕΤΑΙΧΜΙΩ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συμβολή στην Ελληνική Επανάσταση του 1821 ... 11

1	Στο Πάνθεον των Ηρώων	23
2	Τα χρόνια της Κλεφτουριάς	27
3	Στη Ζάκυνθο.....	31
4	Η είσοδος στον Αγώνα.....	38
5	Τριπολιτσά	52
6	Η μάχη στα Δερβενάκια	63
7	Στις εμφύλιες διαμάχες.....	70
8	Ο Πρώτος Εμφύλιος Πόλεμος	78
9	Ο Δεύτερος Εμφύλιος Πόλεμος	88
10	Αντιμέτωπος με τον Ιμπραήμ	98
11	Στο πλευρό του Καποδίστρια.....	113
12	Η δίκη.....	117
13	Ο άνθρωπος και ο οπλαρχηγός	122
	ΤΕΚΜΗΡΙΑ	149
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	179
	ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	187

Στο Πάνθεον των Ηρώων

Στις 3 Φεβρουαρίου 1843 το βασιλικό ζεύγος του Όθωνα και της Αμαλίας παρέθεσε χορό στα ανάκτορα επ' ευκαιρία της επανόδου του βασιλέα στη χώρα μετά την τέλεση του γάμου τους. Στον χορό παρευρέθηκαν τα μέλη της κυβέρνησης, στελέχη του διπλωματικού σώματος, ξένοι πρεσβευτές, καθώς και πολλοί κρατικοί αξιωματούχοι. Ανάμεσά τους και ο θρυλικός «Γέρος του Μοριά», ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Γύρω στις έντεκα το βράδυ ο Κολοκοτρώνης αναχώρησε για την οικία του. Εκεί, λίγες ώρες μετά, χαράματα της 4ης Φεβρουαρίου, τον βρήκαν νεκρό οι υπηρέτες. Παρά το γεγονός ότι σύντομα έσπευσαν κοντά του οι γιατροί Κ. Γλαράκης, Σοφ. Οικονόμου και Ρέζερ, το μοιραίο ήταν αναπότρεπτο.⁵

Η είδηση του θανάτου του Γέρου του Μοριά διαδόθηκε ταχύτατα στην αγουροξυπνημένη πρωτεύουσα.

Στο σπίτι του συνέρρευσαν αμέσως για να αποτίσουν φόρο τιμής παλαιοί συμπολεμιστές του αλλά και πλήθος κόσμου που τον λάτρευε. «Εχάσαμε τον Γέρον, δεν έχομεν πλέον την σκιάν του αναγκαίου Κωλοκοτρώνου!!!»⁶ μοιρολογούσαν επώνυμοι και ανώνυμοι Αθηναίοι. Ο παλαίμαχος αγωνιστής και συνεργάτης του Γέρου του Μοριά Ρήγας Παλαμίδης ανακοίνωσε τη θλιβερή είδηση στα μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο ανέστειλε αμέσως τις εργασίες του, αναχωρώντας κι αυτό για προσκύνημα. Την ίδια μέρα, το υπουργικό συμβούλιο σε έκτακτη συνεδρίασή του αποφάσισε την κήρυξη τριήμερου εθνικού πένθους, διευθετώντας τις λεπτομέρειες της κηδείας. Την επομένη, 5 Φεβρουαρίου, πραγματοποιήθηκε η κηδεία του εμβληματικού καπετάνιου της Ελληνικής Επανάστασης. Η σορός μεταφέρθηκε διά των οδών Ερμού και Αιόλου στον ναό της Αγίας Ειρήνης. Γύρω από τη νεκροφόρο άμαξα έστεκαν ο πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας Κ. Γ. Κουντουριώτης, ο αντιστράτηγος Ρίτσαρντ Τσορτς, οι υποστράτηγοι Νικόλαος Τζαβέλας και Γιατράκος, οι συνταγματάρχες Δ. Κολιόπουλος (Πλαπούτας) και Ιωάννης Μακρυγιάννης, καθώς και ορισμένοι σύμβουλοι του κράτους. Ο νεκρός φορούσε τη στολή του αρχιστράτηγου, έφερε το ξίφος το οποίο είχε στη διάρκεια της Επανάστασης, την περικεφαλαία και τις επωμίδες από την εποχή της υπηρεσίας του στην

Επάνησο Πολιτεία, ενώ κάτω από τα πόδια του είχε τοποθετηθεί συμβολικά μια σημαία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ήταν τόσο μεγάλη η συμμετοχή του κόσμου –σύμφωνα με υπολογισμούς, προσέγγιζε περίπου τα 10.000 άτομα–, ώστε ενώ η κεφαλή της πομπής πλησίαζε στον ναό, το τέλος της βρισκόταν ακόμη στην ανατολική άκρη της οδού Ερμού. Μόνο οι επικήδειοι λόγοι διήρκεσαν περισσότερο από τρεις ώρες. Εκ μέρους των ανακτόρων, τον νεκρό αποχαιρέτησε ο σύμβουλος της Επικρατείας Παναγιώτης Σούτζος, ενώ το ίδιο έπραξε και ο Κωνσταντίνος ο εξ Οικονόμων. Η αθηναϊκή γη δέχτηκε στα σπλάχνα της τον άνθρωπο που ίσως περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον είχε σημαδέψει τον αγώνα των Ελλήνων για την ελευθερία. Ήταν το τέλος μιας εποχής και η αρχή μιας άλλης. Ο κόσμος της Παλιγγενεσίας αποχαιρετούσε τον ηγέτη του. Το νεοελληνικό εθνικό κράτος καλωσόριζε στο πάνθεον των ηρώων του μια από τις πιο εμβληματικές προσωπικότητές του.

Φιλοτεχνώντας το πορτρέτο του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, ο ιστορικός Γιάννης Κολιόπουλος συμπύκνωσε με ενάργεια τα βασικότερα χαρακτηριστικά του: «Εάν ο κάθε λαός “πλάθει” τους ήρωές του, με την έννοια ότι επενδύει τους ήρωές του με τις αρετές, τις αξίες και τις αρχές που θεωρεί ότι αποτελούν κανόνες

του εθνικού βίου, οι ίδιοι οι ήρωες ασφαλώς συμβάλουν στη διαδικασία με την προσαρμογή τους στα παραδεγμένα εθνικά ηρωικά πρότυπα. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης υπήρξε ένας τέτοιος ήρωας. Στο βίο του συμφύρονταν διάφοροι ρόλοι, αυτοί του κλέφτη και του καπετάνιου των κλεφτών, αλλά και του συνεργάτη των προεστών, του λαϊκού ηγέτη, καθώς και του πολιτικού που συνδεόταν με εκπροσώπους των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων της εποχής»⁷.

Η Ελληνική Επανάσταση κατατάσσεται
δικαιολογημένα στις μεγάλες επαναστάσεις
που σφράγισαν την εποχή της Νεωτερικότητας.
Η συμπλήρωση διακοσίων ετών από την έκρηξη
της έχει εύλογα κορυφώσει το ενδιαφέρον.

Η Σειρά 200 χρόνια από την Επανάσταση
φιλοδοχεί να συνεισφέρει στη δημόσια
ιστορία και στον διάλογο για τον χαρακτήρα
και τις μορφές της Παλιγγενεσίας των Ελλήνων.

Σ' αυτό το βιβλίο, ο Ιάκωβος Δ. Μιχαηλίδης γράφει γι' αυτόν
που ξεχωρίζει από το πλήθος των σκληροτράχηλων οπλαρχηγών
που πρωταγωνίστησαν στην Ελληνική Επανάσταση, τον Θεόδωρο
Κολοκοτρώνη. Θρύλος για τους συντρόφους του και φόβητρο
για τους εχθρούς του, ο γέρος του Μοριά αναδείχτηκε στην
εμβληματικότερη προσωπικότητα της Παλιγγενεσίας. Ηγήθηκε
της Επανάστασης στο Μοριά, οργάνωσε και υλοποίησε τις
μεγάλες στρατιωτικές επιτυχίες εναντίον των Τούρκων, ενώ,
όταν χρειάστηκε, διέσωσε και εγγυήθηκε με το κύρος του την
ενότητα των Ελλήνων.

ISBN: 978-618-03-2196-8

9 786180 321968

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 82196